

**СПІВРОБІТНИЦТВО
МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС**

Брюссель, 20 червня 2013 р.

– Рада з питань співробітництва –

УКР-ЄС 1055/13

СУПРОВОДЖУВАЛЬНИЙ ЗАПИС

від : Співсекретарів Ради з питань співробітництва між Україною та ЄС
датовано : 18 червня 2013 р.
кому : РАДА З ПИТАНЬ СПІВРОБІТНИЦТВА
Тема : Порядок денний асоціації Україна - ЄС для підготовки та сприяння
імплементції Угоди про асоціацію

В додатку для Сторін наведена оновлена версія Порядку денного асоціації
Україна – ЄС для підготовки та сприяння імплементції Угоди про асоціацію.

Порядок денний асоціації Україна – ЄС
для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію

I. Стратегічна частина**II. Принципи та інструменти імплементації Порядку денного асоціації****III. Операційна частина****1. Пріоритети Дій**

Спільний Комітет старших посадових осіб визначить пріоритети дій та забезпечить супроводження імплементації Порядку денного асоціації відповідно до положень, визначених у нижчезазначеній частині III.9.

2. Політичний діалог**2.1. Демократія, верховенство права, дотримання прав людини і основних свобод**

Сторони погоджуються підтримувати діалог та співпрацювати з метою посилення поваги до демократичних принципів, верховенства права та належного управління, прав людини та основних свобод, включаючи права осіб, які належать до національних меншин, як це закріплено в основних Конвенціях ООН і Ради Європи та їх відповідних протоколах. Такий діалог та співробітництво охоплюватимуть такі сфери:

- (i.) Посилення стабільності, незалежності та ефективності функціонування установ, забезпечуючи впровадження демократії та верховенства права, зокрема:
- просування та забезпечення процесу всеохоплюючої та прозорої конституційної реформи, розробленої для подальшого розвитку ефективної конституційної системи стримувань і противаг між органами державної влади згідно з відповідними рекомендаціями Венеціанської Комісії;
 - зміцнення функціонування місцевого та регіонального самоврядування, у тому числі з урахуванням відповідних стандартів, що містяться в Європейській хартії місцевого самоврядування;
 - тісна співпраця в реформуванні та посиленні спроможності системи державного управління в Україні на основі оцінювання SIGMA, включаючи ефективне управління державними фінансами, ефективну боротьбу з корупцією та реформування державної служби;
 - забезпечення ефективності виборчої системи та середовища з метою проведення президентських та парламентських виборів відповідно до міжнародних стандартів демократичних виборів та забезпечення відповідної імплементації рекомендацій ОБСЄ/Бюро демократичних інститутів та прав людини;
 - подальше удосконалення законодавства України щодо референдумів, зокрема з метою належної та ефективної реалізації положень Конституції України у відповідності до європейських стандартів щодо організації референдумів та в світлі відповідних рекомендацій Венеціанської комісії;
 - надання допомоги у забезпеченні повної реалізації мандату Омбудсмена, включаючи діяльність у регіонах і розвиток співпраці з європейськими інституціями та мережами у сфері прав людини. Принципи, пов'язані з визначенням статусу національних інституцій (Паризькі Принципи)¹, будуть важливими для цього пріоритету.
- (ii.) Забезпечення незалежності судової влади та ефективності судів і органів прокуратури, а також правоохоронних органів, зокрема:
- вжиття додаткових кроків щодо реформи правосуддя, включаючи проведення всеохоплюючого перегляду та внесення законодавчих пропозицій у тісній співпраці з Радою Європи/Венеціанською Комісією щодо:
 - закону «Про прокуратуру»;
 - ролі Вищої ради юстиції;
 - законів про судоустрій та статус суддів.

¹ Затверджені резолюцією Генеральної Асамблеї від 20 грудня 1993 року № 48/134

- вжиття відповідних заходів щодо реформування Кримінального кодексу та міліції у тісній взаємодії з Радою Європи/Венеціанською Комісією;
 - продовження реформування судової системи для подальшого посилення незалежності, неупередженості та професіоналізму судової гілки влади, зокрема шляхом збільшення навчальних програм для суддів, співробітників судів та органів прокуратури, а також їх співробітників і співробітників правоохоронних органів;
 - ефективна імплементація та застосування цивільного, кримінального, господарського та адміністративного кодексів та їх відповідних процесуальних кодексів згідно з європейськими стандартами;
 - забезпечення необхідними ресурсами задля ефективної імплементації Кримінального процесуального кодексу та законодавства про адвокатуру;
 - продовження діалогу на високому рівні щодо реформування системи правосуддя.
- (iii.) Забезпечення поваги до прав людини та основних свобод шляхом всебічного співробітництва з питань захисту прав людини та основних свобод, охоплюючи як індивідуальні випадки, так і питання, які стосуються інструментів міжнародного права у галузі прав людини. Це співробітництво включає, зокрема:
- (a.) Сприяння імплементації міжнародних і регіональних стандартів з прав людини*
- своєчасне виконання всіх рішень Європейського Суду з прав людини та сприяння розвитку практики Суду, як основного джерела міжнародного права з прав людини, за підтримки ЄС;
 - впровадження рекомендацій Ради Європи щодо умов утримання ув'язнених та надання їм медичної допомоги;
 - покращення обізнаності з прав людини серед суддів, прокурорів та співробітників інших правоохоронних органів шляхом спільних заходів зі збільшення навчальних програм з питань прав людини, та, зокрема, з питань боротьби з тортурами та нелюдським і принизливим поведінням, для суддів, прокурорів та співробітників правоохоронних органів;
 - імплементація Конвенції ООН про права інвалідів та її Факультативного протоколу.
- (b.) Свобода вираження поглядів, зібрання та об'єднання*
- Вираження поглядів:
- Посилення правових та адміністративних рамок, необхідних для забезпечення свободи вираження поглядів, приділяючи при цьому особливу увагу засобам масової інформації та правам журналістів, зокрема шляхом:
- співробітництва щодо розвитку системи суспільного телерадіомовлення, включаючи обмін найкращими практиками, встановлення правових рамок та їх імплементацію відповідно до європейських та міжнародних стандартів;
 - вжиття своєчасних кроків до запровадження прозорих правил збалансованого доступу до ЗМІ учасників виборів;
 - співробітництва щодо створення умов, необхідних для вільної роботи журналістів та їх захисту від погроз або фактичного насильства. Це включатиме обмін найкращими практиками стосовно ефективного захисту журналістів правоохоронними органами.
- Зібрання:
- здійснення конкретних заходів щодо прийняття законодавства про свободу мирних зібрань у тісній співпраці з українським громадянським суспільством, ОБСЄ/БДПЛ, Венеціанською комісією та у відповідності до кращої європейської практики;
 - розширення співробітництва з метою подальшого посилення обізнаності правоохоронних органів та судів щодо поваги до права на свободу мирного зібрання, зокрема шляхом обміну найкращими практиками, навчання та співробітництва стосовно імплементації норм законодавства.

Об'єднання:

Створення сприятливих правових та організаційних умов для діяльності інститутів громадянського суспільства, зокрема для заохочення залучення громадян та їх участі у процесах прийняття державних рішень.

(с.) Забезпечення дотримання прав осіб, які належать до меншин

- обмін найкращими практиками стосовно заходів захисту меншин від дискримінації та утисків відповідно до європейських і міжнародних стандартів з метою створення сучасних правових рамок. Розвиток тісного співробітництва між органами влади та представниками груп меншин;
- співпрацювати щодо заходів з боротьби із збільшенням злочинів, пов'язаних із проявами нетерпимості та ненависті (чи то через расизм, гомофобію, ксенофобію або антисемітизм).

(d.) Боротьба проти тортур, нелюдського та принизливого поводження

- подальше зміцнення зусиль з вдосконалення законодавчої бази та поліпшення умов тримання під вартою, зокрема, що стосується досудового та адміністративного утримання, з метою ефективного вирішення проблем свавільного тримання під вартою;
- поліпшення умов тримання під вартою усіх ув'язнених, як у місцях досудового утримання, так і утримання після засудження, з метою усунення випадків неналежного поводження з ув'язненими та імплементація рекомендацій Комітету ООН проти тортур і Європейського Комітету з питань запобігання тортурам;
- забезпечення необхідних ресурсів для ефективного впровадження Національного превентивного механізму проти тортур;
- розгляд питання щодо запровадження незалежного механізму подання скарг до міліції.

(e.) Забезпечення однакового ставлення

- обмін найкращими практиками з метою забезпечення рівності чоловіків і жінок у соціальному й економічному житті та сприяння активній участі жінок у суспільному житті та процесі ухвалення рішень;
- боротьба з побутовим насильством шляхом підтримки зміцнення правових рамок та діяльності правоохоронних органів у подоланні побутового насильства та через підвищення обізнаності і навчання.

(f.) Забезпечення дотримання прав дітей

- у контексті зобов'язань в рамках Факультативного Протоколу щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції та дитячої порнографії², посилити співробітництво щодо запобігання продажу, незаконному переміщенню та експлуатації дітей;
- розроблення стандартів ювенальної юстиції згідно з відповідними міжнародними стандартами.

(g.) Забезпечення дотримання прав профспілок і основних трудових стандартів

- подальша консолідація зусиль, включаючи обмін найкращими практиками, з метою сприяння дотриманню у повному обсязі прав профспілок і основних трудових стандартів, оснований на конвенціях Міжнародної організації праці, та ефективного застосуванню колективного договору.

2.2. Боротьба з корупцією

- розвиток співробітництва в рамках Групи держав Ради Європи проти корупції та подальшій імплементації її відповідних рекомендацій, зокрема щодо вдосконалення антикорупційного законодавства;
- забезпечення імплементації Конвенції ООН проти корупції та Кримінальної конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією;
- імплементація Національної антикорупційної стратегії у співпраці з відповідними установами ЄС;

² До Конвенції про права дитини

- забезпечення належних подальших кроків щодо виконання рекомендацій по боротьбі з корупцією, викладених у Оцінці ЄК стану імплементації Плану дій з лібералізації візового режиму від 9 лютого 2012 року.

2.3. Зовнішня політика та політика безпеки

Регіональні та міжнародні питання, співробітництво в сфері зовнішньої політики та політики безпеки, нерозповсюдження ЗМЗ та роззброєння, запобігання конфліктам та врегулювання кризових ситуацій

(i) Подальше посилення конвергенції регіональних та міжнародних питань, запобігання конфліктам та врегулювання кризових ситуацій; співробітництво щодо покращення ефективності багатосторонніх установ та конвенцій з метою посилення глобального управління, координації у боротьбі із загрозами безпеці та зосередженні зусиль на питаннях, пов'язаних із розвитком

- інтенсифікація консультацій та координації через наявні дипломатичні та військові канали з метою зосередження зусиль на міжнародних питаннях загального значення, включаючи передусім виклики загальноприйнятими принципами міжнародного миру та безпеки, як встановлено Хартією ООН, Гельсінським заключним актом ОБСЄ та іншими відповідними багатосторонніми документами, а також з огляду на практику України щодо приєднання до заяв і спільних позицій ЄС у сфері СЗБП;
- продовження діалогу щодо імплементації Європейської стратегії безпеки;
- продовження регулярних консультацій між Україною та ЄС щодо врегулювання кризових ситуацій;
- продовження практики спільного визначення можливостей для України щодо участі у поточних та майбутніх операціях СПБО, використовуючи позитивний досвід участі України в операціях ЄС на Балканах, а також у інших операціях ЄС (напр. Аталанта);
- подальша імплементація „Севільських” Домовленостей щодо консультацій та співробітництва між Україною та ЄС в операціях із врегулювання криз під проводом ЄС, включаючи постійну участь України у відповідних навчаннях щодо врегулювання криз та навчальних заходах, пов'язаних з СПБО;
- збільшення взаємосумісності, де це необхідно, між українськими миротворчими підрозділами та військовими силами країн-членів ЄС шляхом використання досвіду, здобутого у відповідних операціях із врегулювання криз ЄС, у яких брала участь Україна, та шляхом залучення підрозділів Збройних Сил України до формування багатонаціональних бойових тактичних груп ЄС;
- Україна та ЄС посилять спільні зусилля у рамках співробітництва 5+2 з метою дієвого врегулювання Придністровського конфлікту у Республіці Молдова;
- Україна та ЄС продовжать співробітництво з Республікою Молдова з прикордонних питань;
- продовження консультацій щодо санкцій, які застосовуються ЄС;
- визначення подальших конкретних шляхів досягнення більш високої конвергенції у сфері зовнішньої політики та політики безпеки;
- вжиття заходів з метою стимулювання військового співробітництва та співробітництва технічного характеру між Україною та ЄС;
- заохочення та сприяння безпосередньому співробітництву щодо конкретних заходів, спільно визначених сторонами, між відповідними установами України та агентствами СЗБП/СПБО і такими органами, як Європейське оборонне агентство, Інститут ЄС досліджень безпеки, Супутниковий центр ЄС та Європейський безпековий та оборонний коледж.

(ii) Подальший розвиток співробітництва щодо протидії спільним загрозам безпеці, включаючи боротьбу з тероризмом, нерозповсюдженням зброї масового знищення та незаконним експортом зброї

- продовження співробітництва у сфері нерозповсюдження зброї масового знищення, включаючи аспекти, пов'язані з приєднанням та імплементацією на національному рівні

відповідних міжнародних інструментів, таких як КХЗ, КБТЗ та ДНЯЗ, та режимів експортного контролю;

- подальше удосконалення ефективної системи національного експортного контролю, контролю експорту та транзиту товарів, пов'язаних із ЗМЗ, включаючи контроль за кінцевим використанням товарів та технологіями подвійного використання ЗМЗ, відповідно до Регламенту ЄС щодо експортного контролю товарів подвійного використання, прийнятого у 2000 році та відповідно до його оновленої версії, подальше співробітництво у розробленні національних переліків товарів подвійного використання, контроль над нематеріальними передачами технологій, посиленні системи експортного контролю, включаючи запобігання та санкції за порушення, та взаємодію з промисловістю;
- продовження співробітництва щодо боротьби проти незаконної торгівлі ядерними матеріалами;
- продовження співробітництва, спрямованого на досягнення цілей Глобального партнерства В-8 у всіх його аспектах;
- співробітництво з метою покращення стандартів біобезпеки та біозахисту в лабораторіях, інших приміщеннях та під час транспортування небезпечних біоагентів, зокрема відповідно до поточного діалогу щодо можливого співробітництва у сфері біобезпеки та біозахисту в Українській протичумній станції (АР Крим, м. Сімферополь);
- співробітництво щодо посилення безпеки діяльності у космічному просторі, шляхом вироблення заходів довіри, таких, що запропоновані проектом Кодексу поведінки ЄС;
- подальше співробітництво у сфері експорту зброї відповідно до змісту та принципів Спільної позиції Ради ЄС 2008/944/СЗБП, якою визначено загальні правила контролю за експортом військових технологій та обладнання, а також у спільній підтримці процесу щодо ратифікації та імплементації Угоди про торгівлю зброєю, яка була схвалена на Генеральній Асамблеї ООН 2 квітня 2013 року та буде відкрита для підписання з 3 липня 2013 року;
- подальший розвиток співробітництва у сфері боротьби з незаконною торгівлею легким озброєнням та стрілецькою зброєю і їх боєприпасами;
- спільне протистояння загрозам безпеці, що можуть бути спричинені українськими запасами звичайних видів зброї та застарілих боєприпасів, включаючи легке озброєння і стрілецьку зброю та їх боєприпаси, а також протипіхотні міни, відповідно до положень Оттавської конвенції про заборону використання, накопичення, виробництва та передачі протипіхотних мін.

2.4. Міжнародний Кримінальний Суд

Посилення співробітництва з метою сприяння міжнародному правосуддю та боротьбі з безкарністю, у тому числі шляхом:

- подальшої підтримки Міжнародного кримінального суду (МКС) та створення консультативного механізму щодо діяльності і функціонування МКС;
- ефективної імплементації усіх заходів, необхідних для набуття чинності в Україні Римського Статуту, яким засновано МКС;
- подальшого співробітництва в рамках Спеціальної робочої групи з питань злочину агресії та інших спеціальних груп.

3. Співробітництво з питань юстиції, свободи та безпеки

У контексті зобов'язань, викладених у переглянутому Плані дій Україна – ЄС у сфері юстиції, свободи і безпеки 2007 року, співробітництво у цій сфері повинно зосереджуватись на таких пріоритетах:

- підтримка у посиленні української системи захисту персональних даних. Вжиття заходів з метою приведення системи захисту персональних даних в Україні у відповідність до європейських стандартів;
- вжиття необхідних заходів з метою укладання Угоди про співробітництво з Євроюстом, яка була парафрована 8 грудня 2011 року та Угоди про операційне співробітництво з Європолем;

- розвиток ефективного управління міграцією з метою боротьби з нелегальною міграцією, контрабандою та торгівлею людьми за підтримки ЄС та впровадження відповідного плану інституційної реформи в рамках Програми Всеохоплюючої інституційної розбудови;
- практична імплементація Конвенції ООН про статус біженців 1951 року і відповідного Протоколу про статус біженців 1967 року, включаючи право на притулок та дотримання принципу невідворення, та Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року з метою боротьби та запобігання злочинній, організованій або іншій діяльності;
- активно продовжувати візовий діалог з метою запровадження безвізового режиму між Україною та ЄС на основі Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, представленого на Саміті Україна – ЄС 22 листопада 2010 року, та Національного плану з його виконання, який був затверджений Президентом України 22 квітня 2011 року;
- заохочувати держави-члени ЄС використовувати можливості, які існують в рамках *acquis* ЄС, для зменшення чи скасування візових зборів для фізичних осіб;
- забезпечити повну імплементацію Угоди між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз (доповненої) та Угоди між Україною та ЄК про реадмісію;
- просувати подальше судове співробітництво між Україною та ЄС у цивільних справах на основі існуючих міжнародних інструментів, а також проводити консультації щодо подальшого поглиблення співробітництва у цій сфері за допомогою спеціально визначених інструментів;
- продовжити взаємодію з питань інтегрованого управління кордонами, включаючи всебічну підтримку ЄС, яку буде спільно визначено;
- за технічної підтримки ЄС продовжити процес демаркації кордонів України відповідно до міжнародних стандартів у співробітництві з відповідними органами влади сусідніх країн;
- інтенсифікувати та посилити співробітництво в рамках існуючих робочих домовленостей між Адміністрацією Державної прикордонної служби України та Фронтекс, включаючи, зокрема, аналіз та управління ризиком;
- у контексті триваючого співробітництва України з Республікою Молдова щодо питань кордону, включаючи ефективний обмін інформацією стосовно потоків товарів та людей, які перетинають спільний кордон, Україна та Європейський Союз підтримуватимуть співробітництво разом з Республікою Молдова, зокрема шляхом технічних тристоронніх переговорів та за підтримки Місії Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону Україні та Республіці Молдова, адаптуючи мандат Місії з метою відображення прогресу стосовно потреб такої співпраці;
- продовжити співробітництво з питань запровадження та реалізації національної стратегії України щодо наркотиків (на період до 2020 року) і відповідного плану дій на основі принципів Стратегії ЄС щодо наркотиків (на 2013-2020 рр.), насамперед, збалансованого підходу із скорочення пропозиції та попиту на незаконні наркотики.

4. Економічне співробітництво

Сторони співпрацюють для підтримки України у створенні повноцінної функціонуючої ринкової економіки та поступового наближення її політик до політик ЄС відповідно до основних принципів макроекономічної стабільності, надійних державних фінансів, стабільної фінансової системи та сталого платіжного балансу та, зокрема:

- розвитку спроможності України у макроекономічному прогнозуванні, у тому числі покращення методології розробки сценаріїв розвитку та моніторингу економічних процесів, покращення якості аналізу факторів впливу тощо шляхом обміну найкращими практиками;
- забезпечення незалежності Національного банку України, відповідно до найкращої практики ЄС, у тому числі за експертної підтримки ЄС, а також ЄЦБ;
- поширення досвіду ЄС, включаючи ЄЦБ, щодо валютного курсу, політик регулювання та нагляду за фінансовим і банківським секторами, та надання допомоги у розвитку і зміцненні спроможностей України у всіх цих сферах;

- посилення стабільності та управління державними фінансами через імplementацію фіскальної реформи та реформи видатків, включаючи також пенсійну систему та управління державним боргом, зокрема шляхом:
 - обміну інформацією, досвідом, найкращою практикою та здійснення інших заходів стосовно розвитку системи середньострокового прогнозування/планування;
 - обміну інформацією, досвідом та найкращою практикою стосовно покращення програмно-цільового підходу у бюджетному процесі, аналізу ефективності та результатів виконання бюджетних програм, планування та виконання бюджету, та державного боргу;
 - взяття до відома останньої оцінки української системи управління державними фінансами, здійсненої ОЕСР (SIGMA) та ЄС спільно з Світовим банком (PEFA³);
 - обміну найкращим досвідом ЄС та держав-членів ЄС щодо реформи пенсійної системи з метою покращення стабільності пенсійної системи України;
 - обміну найкращими практиками щодо вдосконалення управління державним боргом відповідно до міжнародних стандартів.
- зменшення залучення держави до процесу ціноутворення та впровадження процедур для повного відшкодування цін відповідно до найкращих практик ЄС;
- подальший розвиток відкритих, конкурентних та прозорих правил та процедур приватизації та їх імplementація відповідно до найкращих практик ЄС.

5. Торгівля та питання, пов'язані з торгівлею

Торгівля товарами

Сторони співпрацюватимуть у підготовці належної імplementації положень глави «Національний режим та доступ на ринки для товарів», як це передбачено в Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, зокрема шляхом проведення спільних консультацій з метою:

- розробки механізму визначення вхідної ціни для одягу та інших виробів, що були у використанні, та які класифікуються за кодом УКТЗЕД 6309 00 00;
- визначення механізмів реалізації спеціальних заходів, які застосовуватиме Україна, відповідно до домовленостей в рамках Угоди, зокрема:
 - спеціальних заходів для вивізного (експортного) мита;
 - спеціальних заходів щодо легкових автомобілів;
 - обмежувальних заходів щодо м'яса свинини, м'яса птиці та напівфабрикатів з м'яса птиці, а також цукру, які імпортуються з ЄС до України.

Правила походження

Сторони співпрацюватимуть у підготовці належної імplementації правил походження, які використовуватимуться між Сторонами, зокрема шляхом:

- надання відповідної допомоги митним органам України у формі навчальних візитів, тренінгів або проектів Твіннінг щодо застосування правил походження за ініціативи Української сторони.

Технічні регламенти щодо промислової продукції, стандартів та процедури оцінки відповідності

- розроблення законодавства України щодо технічного регулювання, стандартизації, оцінки відповідності, ринкового нагляду, метрології та акредитації стосовно положень, які регулюють обіг промислових товарів відповідно до acquis ЄС⁴ з метою усунення торгівельних бар'єрів між Сторонами;
- вжиття заходів відповідно до індикаторів, погоджених Сторонами для проектів бюджетної підтримки ЄС у сфері стандартизації 2010-2012 роки.

³ Державні фінанси та фінансова підзвітність

⁴ ЄС зробить посилання як у ЗВТ

Санітарні та фітосанітарні заходи

З метою поступового наближення законодавства та практик України до законодавства та практик ЄС щодо санітарних та фітосанітарних заходів стосовно продуктів харчування та кормів, здоров'я рослин, а також здоров'я та умов утримання тварин, ЄС підтримуватиме Україну, в тому числі через наявні інструменти, для реалізації відповідної Програми інституційної реформи (IRP) в рамках Програми Всеохоплюючої інституційної розбудови (СІВ) та:

- розробці всеохоплюючої стратегії щодо безпечності харчових продуктів з метою реформування всіх заходів, зазначених у додатках Глава «СФЗ», передбачених Угодою про Асоціацію;
- внесення пропозицій щодо законодавства України, яке потребує наближення до законодавства ЄС;
- посиленні адміністративної спроможності у цих сферах шляхом:
 - перегляду функцій органів державної влади, відповідальних за питання СФЗ у відповідності до Всеохоплюючої (майбутньої) стратегії щодо безпечності харчових продуктів;
 - навчання спеціалістів компетентних органів України, відповідальних за питання СФЗ, зокрема щодо імплементації законодавства України, адаптованого до законодавства ЄС;
 - досягнення відповідності лабораторій щодо безпечності харчових продуктів та здоров'я тварин відповідно до вимог ЄС.
- впровадженні системи раннього сповіщення щодо безпеки продуктів харчування, здоров'я тварин і рослин;
- підтримці операторів харчового ринку у впровадженні власних систем контролю;
- організації інформаційних кампаній стосовно вимог доступу до ринку ЄС з відповідними установами та організаціями.

Торгівля послугами, свобода заснування та інвестиції

Продовжити ефективний діалог щодо торгівлі послугами у відповідності до положень, передбачених Угодою про асоціацію.

Рух капіталу та платежів

Продовжити ефективний діалог щодо руху капіталу та платежів, зокрема з метою моніторингу дотримання всіх існуючих зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію.

Державні закупівлі

Сторони приділятимуть особливу увагу співробітництву щодо вжиття таких заходів:

- посилити та зміцнити співробітництво, в тому числі через технічну допомогу, спрямовану на вжиття належних заходів, зокрема для забезпечення достатньої адміністративної спроможності центрального органу виконавчої влади, відповідального за економічну політику, з метою виконання його завдань, що стосуються державних закупівель;
- забезпечити достатню адміністративну спроможність незалежного наглядового органу (Антимонопольний комітет) для впровадження ефективних заходів відповідно до Директив 89/665 та 92/13 зі змінами згідно з Директивою 2007/66;
- розпочати роботу з підготовки стратегії щодо державних закупівель, передбаченої статтею 152 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, використовуючи існуючі можливості для технічної допомоги, де це необхідно, шляхом зустрічей на експертному рівні;
- працювати у напрямку подальшої гармонізації законодавства України у сфері державних закупівель до найновішого законодавства ЄС на основі стратегії щодо державних закупівель.

Конкуренція

Державна допомога

Сторони співпрацюватимуть щодо створення ефективної системи контролю та моніторингу державної допомоги в Україні, а також щодо впровадження відповідного плану інституційної реформи в рамках Програми Всеохоплюючої інституційної розбудови.

Антимонопольна політика

Сторони співпрацюватимуть з метою:

- посилення прозорості та передбачуваності конкурентної політики в Україні, включаючи оприлюднення рішень Антимонопольного комітету України у короткий термін після їх ухвалення та принципів, що використовуються в імplementації конкурентного законодавства;
- забезпечення конвергенції конкурентного законодавства та практики України до *acquis* ЄС, зокрема у сферах правил контролю за злиттям та у принципах, що використовуються в імplementації та посиленні конкурентного законодавства;
- імplementації положень, які будуть закріплені у розділі «Конкуренція» Угоди про асоціацію (частина ЗВТ).

Інтелектуальна власність

Посилити співробітництво щодо захисту прав інтелектуальної власності шляхом обміну досвідом та організації спільних дій стосовно питань прав інтелектуальної власності, а також продовжити діалог про права інтелектуальної власності з метою:

- належного впровадження стандартів, закріплених у Директиві 2004/48/ЄС та Регламенті Ради ЄС 1383/2003 стосовно митних дій; Сторони обговорять результати поточного перегляду цієї Директиви, з метою приведення українського законодавства у відповідність до зазначеної директиви, після її затвердження в ЄС;
- вжиття ефективних заходів проти підробок і піратства та забезпечення ефективної імplementації законодавства і санкцій за порушення прав інтелектуальної власності на основі стратегії посилення прав інтелектуальної власності;
- посилення цілісної та всеохоплюючої правозастосовної спроможності на рівні органів державної влади (адміністративні, судові та виконавчі органи), зокрема посилення інституціональної спроможності Міністерства внутрішніх справ щодо боротьби з інтернет-піратством.

Спрощення митних процедур та торгівлі

Сторони впроваджуватимуть Рамкову стратегію митного співробітництва між Україною та ЄС разом з відповідною Дорожньою картою на 2012 – 2014 роки, яка визначає конкретні пріоритети і заходи. Сторони приділятимуть увагу вжиттю таких заходів:

Безпечні торгівельні потоки:

- розвиток взаємного прозорого торговельного середовища. Забезпечення того, що відповідне законодавство та процедури, а також адміністративна та виконавча спроможності митної адміністрації, відповідатимуть цілям ефективного контролю та підтримці спрощення законної торгівлі загалом, забезпечуючи при цьому безпеку та запобігання шахрайству. Прикордонне співробітництво між Україною та ЄС є одним з індикаторів розвитку митних взаємовідносин, враховуючи, що воно має негайний вплив на торгівлю, експедиторів та пасажирів;
- розроблення Україною системи Уповноваженого економічного оператора для спрощення процедур торгівлі з перспективою взаємного визнання; ЄС може надати відповідну підтримку за запитом України.

Управління ризиками та боротьба з шахрайством

- співробітництво щодо впровадження сучасних технологій митного контролю, що базуються, зокрема, на вибірковому та такому, що оснований на ризикові, контролі та спрощених процедурах випуску товарів та контролю після розмитнення; взаємне ознайомлення з системами управління ризиками з обох сторін може здійснюватися шляхом навчальних поїздок або семінарів;
- вивчення можливостей створення механізму обміну даними, зокрема щодо товарів і транспортних засобів, згідно з відповідними стандартами захисту даних і правил в рамках робочої групи, створеної між ЄС та Східними сусідами;

- посилення діалогу щодо боротьби з шахрайством з метою запобігання незаконній торгівлі, включаючи торгівлю підакцизними товарами, зокрема цигарками, що може включати обмін практичним досвідом та організацію спільних дій.

Інвестиції в модернізацію митних служб

- розробка та впровадження всеосяжного стратегічного плану (за підтримки ЄС, за запитом України) для митної адміністрації, включаючи структури, процедури, ресурси, ІТ-підтримку та план реалізації. Модернізована митна програма ЄС може слугувати орієнтиром;
- подальший розвиток українського митного законодавства та його положень у відповідності до міжнародних інструментів та стандартів, застосованих у митній сфері та торгівлі, у тому числі розроблених ЄС, Всесвітньою митною організацією, СОТ, ООН;
- співпраця у впровадженні сучасної Гармонізованої системи з метою впровадження комбінованої номенклатури та забезпечення чіткої та зрозумілої класифікації товарів;
- забезпечення найвищих стандартів доброчесності у митній адміністрації і, зокрема, на кордоні, шляхом вжиття заходів, що відображають принципи Аруської декларації Всесвітньої митної організації;
- співробітництво щодо подальшого розвитку процедур митної оцінки та практики з метою забезпечення їх більшої прозорості та ефективності, включаючи обмін найкращими практиками стосовно імплементації стандартів СОТ;
- здійснення усіх необхідних заходів у межах повноважень Сторін для спрощення майбутньої участі України в Робочій групі EU – EFTA та Робочій групі EC – EFTA, а також ECG (Electronic Customs Group) – NCTS;
- розробка за підтримки ЄС у разі запиту України, та впровадження всеохоплюючого стратегічного плану для митної адміністрації, з метою наближення транзитного законодавства України, операційних процедур, систем інформаційних технологій щодо конвенцій EC/EFTA стосовно спільних транзитних процедур та спрощення формальностей у торгівлі товарами з метою забезпечення майбутнього приєднання України до зазначених конвенцій та участі в спільній транзитній системі; реалізація відповідного проекту Твіннінг українській митній адміністрації щодо застосування спільних транзитних та NCTS систем, за запитом української сторони.

Торгівля та сталий розвиток

Сторони залучатимуться до діалогу щодо питань, визначених у розділі «Торгівля та сталий розвиток» Угоди про асоціацію.

Прозорість регулювання

Сторони приділятимуть особливу увагу співробітництву у напрямі:

- забезпечення відповідності заходів загального застосування вимогам принципу прозорості, включаючи відомчі акти з питань здійснення регуляторної політики у сферах, передбачених розділом «Торгівля та питання, пов'язані із торгівлею» Угоди про асоціацію;
- визначення контактного пункту та механізму обробки запитів будь-яких осіб стосовно діючих чи запропонованих заходів загального застосування та практики впровадження тих заходів, які можуть впливати на питання у сфері дії Угоди.

Торгівля та регуляторне співробітництво

Сторони приділятимуть особливу увагу співробітництву у напрямі подальшої гармонізації законодавства України до актів *acquis* ЄС:

- у сфері дистанційної торгівлі та реклами;
- у сфері забезпечення безпечності харчових продуктів та інформування споживачів про їх властивості;
- імплементація програми бюджетної підтримки ЄС у сфері усунення технічних бар'єрів в торгівлі (ТВТ).

6. Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерні питання

На основі триваючої імплементації Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та ЄС з питань співробітництва у сфері енергетики та готуючись до імплементації acquis ЄС, передбачених у відповідному додатку до Угоди про асоціацію, та сумісних з відповідними багатосторонніми угодами, Сторони приділятимуть особливу увагу співробітництву у здійсненні таких заходів:

- інтеграція енергетичних ринків:
 - прийняття нової енергетичної стратегії;
 - у рамках приєднання України 1 лютого 2011 р. до Договору про Енергетичне Співтовариство здійснити всі необхідні заходи з імплементації та ефективного впровадження зобов'язань України в Енергетичному Співтоваристві, використовуючи допомогу ЄС;
 - зміцнювати спроможність та незалежність Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (НКРЕ), включаючи створення законодавчих рамок, необхідних для цієї мети;
 - продовжувати реформу тарифів на електроенергію і ціноутворення на газ та заходів щодо забезпечення повної сплати за постачання електроенергії і газу;
 - продовжувати співпрацювати до повної імплементації Спільної заяви за результатами Міжнародної інвестиційної конференції з питань модернізації газотранспортної системи України від 23 березня 2009 року;
 - прискорити роботу щодо інтеграції об'єднаної енергетичної системи України до Союзу центральноєвропейської електричної мережі відповідно до вимог ENTSO-E (Європейська мережа операторів систем передачі електроенергії).
- енергетична безпека:
 - продовжувати розроблення та використання стратегічних запасів нафти.
- енергоефективність, відновлювальна енергія та природоохоронні аспекти:
 - обмінюватися досвідом та найкращими практиками з метою підготовки, прийняття та імплементації підгалузевих документів з питань енергетичної політики стосовно енергоефективності та відновлювальної енергії з метою імплементації директив ЄС, які передбачені Договором про Енергетичне Співтовариство;
 - продовжити роботу у напрямку імплементації програми бюджетної підтримки «Підтримка у впровадженні енергетичної стратегії України у сфері енергоефективності та відновлювальних джерел енергії»;
 - просуватися в оцінюванні технічних та фінансових можливостей імплементації та поширення технологій збирання метану та очищення вугілля.
- ядерна безпека:
 - продовження співробітництва щодо імплементації результатів спільного проекту ЄС-МАГАТЕ-Україна стосовно оцінки ядерної безпеки українських атомних електростанцій;
 - безпечна та ефективна імплементація заходів виведення з експлуатації Чорнобильської атомної електростанції та заходів на об'єкті «Укриття» для безпечної трансформації 4-го енергоблоку;
 - продовження співпраці в рамках Нового Інструменту співробітництва у сфері ядерної безпеки (INSC).

7. Інші сфери співробітництва

Державний фінансовий внутрішній контроль та зовнішній аудит і контроль

Сторони співпрацюватимуть з метою забезпечення розвитку державного фінансового внутрішнього контролю та зовнішнього аудиту шляхом:

- забезпечення подальшого покращення системи внутрішнього контролю, включаючи функціонально незалежний внутрішній аудит в органах державної влади, шляхом гармонізації з загально визнаними міжнародними стандартами і методологіями та найкращою практикою ЄС;

- забезпечення імплементації вищою аудиторською установою (Рахунковою Палатою) міжнародно визнаних стандартів зовнішнього аудиту (Міжнародної організації вищих аудиторських установ);
- забезпечення ефективного співробітництва з відповідними інституціями та органами ЄС у випадках здійснення термінових перевірок та інспекцій, пов'язаних з управлінням та контролем за фондами ЄС, з метою їх здійснення згідно з відповідними правилами та процедурами.

Оподаткування

Посилити та зміцнити співробітництво, спрямоване на покращення й удосконалення податкової системи та адміністрування в Україні відповідно до міжнародних та європейських стандартів, включаючи підготовку до поступового наближення до структури оподаткування, як закріплено в *acquis* ЄС, передбачених у відповідному додатку до Угоди про асоціацію, зокрема шляхом:

- покращення та спрощення податкового законодавства;
- покращення міжнародного податкового співробітництва з метою посилення ефективного управління у податковій сфері, як зазначено в Угоді про асоціацію. Стосовно чесної податкової конкуренції, беручи до уваги принципи Кодексу поведінки ЄС щодо оподаткування бізнесу;
- покращення спроможності податкового адміністрування, зокрема шляхом просування у напрямку більш цільової системи податкового контролю та аудиту, заснованої на оцінці ризику;
- впровадження дієвого та швидкого рішення щодо проблеми заборгованості із відшкодування ПДВ;
- вжиття заходів для гармонізації політик щодо протидії та боротьби з шахрайством і контрабандою підакцизних товарів;
- розвитку співробітництва з податковими адміністраціями держав-членів ЄС шляхом обміну новим досвідом та тенденціями у сфері оподаткування.

Статистика

- підготовка до імплементації статистичного компендіуму ЄС, який є додатком до Угоди про асоціацію;
- підвищення координуючої ролі Держстату в національній статистичній системі шляхом відповідного та чіткого її відображення у законодавстві про статистику, укладання Меморандумів про взаєморозуміння з найбільш важливими виробниками офіційної (державної) статистики та запровадження підготовки скоординованої статистичної робочої програми, яка містить усю офіційну статистику;
- покращення системи поширення офіційної (державної) статистичної інформації, включаючи відповідні метадані для всіх користувачів, в тому числі для Уряду, громадянського суспільства, ділових кіл, ЗМІ та інших за допомогою сучасних та інтегрованих інструментів розповсюдження інформації, зокрема веб-сайтів та зручних баз даних, тощо;
- підвищення якості офіційної (державної) статистики у співпраці з іншими виробниками та користувачами даних, розробка та впровадження системи забезпечення якості, включаючи підготовку і публікацію звітів про якість.

Транспорт

Сторони співпрацюють з метою підготовки до імплементації *acquis* ЄС, передбачених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію, та підтримки України в:

- імплементації новоствореної всеохоплюючої національної транспортної стратегії України до 2020 р. та впровадженні програми секторальної бюджетної підтримки ЄС;
- розробці та імплементації плану дій щодо підвищення безпеки на дорогах;
- розвитку комбінованих та мультимодальних послуг з метою вирішення питань щодо сумісності різних видів залізничних колій та інших технічних стандартів;
- досягненні вільного руху транспортних засобів відповідно до стандартів ЄС щодо ваги та розмірів, беручи до уваги також планові потреби стосовно модернізації інфраструктури;

- підготовці та імplementації реформи сфери залізничного транспорту та програми її реструктуризації;
- підготовці та впровадженні реформи у сфері портів з метою досягнення кращого зв'язку портів з наземною інфраструктурою, забезпечення справедливого доступу до ринку для постачальників портових послуг (розмежувавши управлінську та господарську функції) і досягнення більшої продуктивності і меншого адміністративного навантаження у портах;
- імplementації відповідних міжнародних конвенцій Міжнародної морської організації (ІМО), зокрема Конвенції про обмеження відповідальності стосовно морських вимог (LLMC) 1976 р. (та Протоколу змін 1996 р.), а також Міжнародної конвенції про контроль над шкідливими протиоброstaючими системами на судах (AFS Convention), активізуючи при цьому діяльність у сферах контролю суден державою порту та контролю суден державою прапора;
- розвитку інфраструктури, зокрема шляхом визначення пріоритетних проектів розвитку транспортної мережі та визначення пріоритетних проектів транснаціонального значення;
- продовженні зусиль, спрямованих на укладання Угоди про спільний авіаційний простір у рамках 2013 року;
- продовженні роботи з наближення положень Повітряного кодексу України до законодавства ЄС у авіаційній сфері;
- гармонізації законодавства у сфері безпеки польотів та посиленні адміністративної спроможності органів державної влади, відповідальних за політику у сфері авіації;
- розвитку співробітництва з Європейським агентством з безпеки польотів та ЄС з питань безпеки польотів.

Навколишнє природне середовище та зміна клімату

Сторони співпрацюють щодо підготовки до імplementації актів *acquis* ЄС, передбачених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію, та підтримки України у:

- імplementації Україною основних завдань (стратегії) державної екологічної політики на період до 2020 року та Національного плану дій з питань навколишнього природного середовища на 2011-2015 роки з метою забезпечення імplementації програми бюджетної підтримки ЄС;
- посиленні адміністративної спроможності на національному, регіональному та місцевому рівнях, включаючи розвиток ефективного інспектування та правозастосування;
- подальшій розробці та імplementації українського законодавства, стратегій та планів у сфері навколишнього природного середовища, зокрема щодо оцінки впливу, стратегічної оцінки, доступу до інформації у сфері навколишнього природного середовища та участі громадськості;
- розвитку національних імplementаційних інструментів відповідно до багатосторонніх угод у сфері навколишнього природного середовища, підписаних та ратифікованих Україною та ЄС, перелічених у Додатку 2;
- посиленні діалогу в рамках спільної робочої групи Україна – ЄС з питань зміни клімату стосовно підготовки та підписання нової глобальної угоди щодо зміни клімату, створення та впровадження системи внутрішньої торгівлі квотами, та розробки заходів з пом'якшення наслідків зміни клімату та пристосування до них;
- популяризації сталого розвитку та «зеленої економіки»;
- підвищенні ефективності заходів щодо захисту озонового шару;
- спільній роботі щодо імplementації дорожніх карт з метою досягнення Цілей Розвитку Тисячоліття, що стосуються води, та Цілей Інтегрованого Управління водними ресурсами, використовуючи діалог щодо національної політики в рамках Водної Ініціативи ЄС;
- забезпеченні реалізації Бухарестської конвенції і протоколів до неї та спільній роботі зі Сторонами Конвенції для сприяння приєднання Європейського Союзу до Конвенції;
- роботі щодо заснування Спільної системи екологічної інформації в рамках Східного партнерства;
- здійсненні Україною заходів щодо відкриття офісу РЕЦ в Україні, зокрема з метою підвищення обізнаності з питань навколишнього природного середовища та посилення ролі громадянського суспільства у цих питаннях.

Цивільний захист

Сторони співпрацюватимуть з метою підтримки України у:

- зміцненні діалогу з попередження, підготовки та реагування на природні та техногенні катастрофи та реалізації адміністративної домовленості про співробітництво у галузі цивільного захисту між Україною та Європейською Комісією шляхом розробки і здійснення піврічних планів роботи;
- досягненні прогресу щодо розробки національної системи оцінки ризику природних катастроф та картографії, а також у поширенні в Україні європейської системи раннього попередження та моніторингу;
- роботі, спрямованій на розробку стратегії зменшення техногенних ризиків та попередження техногенних катастроф, а також з метою вивчення можливостей фінансування впровадження цієї стратегії;
- досягненні прогресу у впровадженні «Хіогської (Hyogo) Платформи Дій: створення потенціалу протидії лихам на рівні держав та громад».

Промислова та підприємницька політика

Сторони співпрацюватимуть в імплементації політики щодо малих та середніх підприємств відповідно до десяти принципів Акту підтримки малого та середнього підприємництва (SBA), найкращої практики ЄС та підтримуватимуть регулярний діалог щодо промислової і підприємницької політики, із залученням урядових представників та представників ділових кіл України і ЄС. Серед іншого у рамках Панелі «Малий і середній бізнес» Східного партнерства Сторони будуть:

- співпрацювати з метою забезпечення виконання рекомендацій, викладених в оцінці «Індекс політики щодо малого і середнього бізнесу: Країни Східного Партнерства 2012 - Прогрес у реалізації Закону про малий бізнес для Європи», проведеної ОЕСР у співпраці з Європейською Комісією, Європейським фондом освіти та ЄБРР;
- продовжувати співпрацю в рамках подальшої оцінки політики щодо малого і середнього бізнесу, а також реалізації проекту («Стратегії конкурентоспроможності малого та середнього бізнесу країн Східного партнерства Фаза II»), який впроваджується тими ж партнерськими організаціями.

Законодавство про товариства, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит

Сторони посилюватимуть співробітництво у всіх сферах законодавства про товариства, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит шляхом обміну досвідом та інформацією щодо їх найкращих практик і діючих регуляторних рамок та, зокрема:

- здійснювати підготовку до імплементації *acquis* ЄС, передбачених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію, шляхом поступового наближення законодавства України у сфері товариств до відповідного *acquis* ЄС;
- шляхом розвитку адміністративної спроможності відповідних державних органів;
- покращувати функціонування законодавства щодо товариств шляхом постійного перегляду, оновлення відповідного законодавства та його застосування, включаючи, зокрема Закон України «Про акціонерні товариства»;
- спрощувати правила та процедури щодо реєстрації юридичних осіб, у тому числі товариств та фізичних осіб, включаючи підприємців, стосовно їх створення та ліквідації;
- продовжувати розробку політики корпоративного управління та сприяти дотриманню кодексу корпоративного управління згідно з міжнародними стандартами, а також поступового наближення до правил та рекомендацій ЄС у цій сфері;
- впроваджувати відповідні міжнародні стандарти аудиту на національному рівні;
- сприяти дотриманню міжнародних стандартів бухгалтерського обліку всіма зареєстрованими на національному рівні товариствами, зокрема шляхом створення відповідного механізму для досягнення цієї мети.

Фінансові послуги

- здійснювати підготовку до імплементації acquis ЄС, передбачених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію;
- співпрацювати з метою забезпечення ефективної імплементації пруденційних регуляторних рамок для фінансових ринків та нагляду, які відповідають рамкам, існуючим в ЄС;
- співпрацювати з метою покращення адміністративних спроможностей органів нагляду відповідно до міжнародно визнаних стандартів;
- заохочувати співробітництво між наглядовими органами України та ЄС, особливо щодо обміну та розкриття інформації;
- розвивати національне законодавство щодо запобігання та протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, зокрема шляхом імплементації Стандартів FATF, а також відповідного законодавства ЄС стосовно боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму;
- продовжувати організацію спільних семінарів, конференцій, навчальних заходів та візитів щодо протидії відмиванню грошей і фінансуванню тероризму, включаючи запрошення українських експертів на відповідні заходи ЄС;
- посилювати співпрацю з FATF, Радою Європи, MONEYVAL, а також відповідними органами в державах-членах ЄС та підписувати Меморандуми про взаєморозуміння між органами фінансової розвідки України та держав-членів ЄС.

Інформаційне суспільство

Сторони співпрацюють щодо підготовки до імплементації активів acquis ЄС, передбачених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію, та підтримки України, зокрема шляхом:

- подальшої роботи України у напрямку адаптації законодавства в сфері електронних комунікацій до acquis ЄС;
- зміцнення незалежності та адміністративної спроможності національного регулятора у галузі зв'язку з метою забезпечення його здатності вживати відповідних регуляторних заходів та впроваджувати власні рішення і регуляторні акти, а також гарантувати чесну конкуренцію на ринках за підтримки проектів Твіннінг, включаючи участь регуляторів ЄС;
- обміну інформацією та досвідом реалізації ініціативи ЄС «Цифровий порядок денний для Європи-2020».

Туризм

Сторони започаткують регулярний діалог з питань, передбачених у розділі щодо туризму Угоди про асоціацію.

Сільське господарство та розвиток сільської місцевості

Сторони співпрацюють для підготовки до імплементації активів acquis ЄС, передбачених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію, та підтримки України, у тому числі через посилену роботу започаткованого діалогу у сфері сільського господарства, зокрема шляхом:

- розробки та імплементації нового плану дій з метою наближення сектору до політик та законодавства ЄС у сфері сільського господарства та розвитку сільської місцевості;
- підвищення співробітництва з питань наукових досліджень та обміну найкращими практиками використання біотехнологій у сільському господарстві;
- навчання центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо нових моделей політик розвитку сільської місцевості з метою подальшого впровадження програм для сільських громад;
- обміну найкращими практиками щодо відновлення та збереження природних ресурсів з метою забезпечення ефективного, сталого та високоякісного сільськогосподарського виробництва;

- обміну найкращими практиками щодо сталого сільськогосподарського виробництва відновлювальних енергетичних ресурсів та їх використання, у тому числі у сільському господарстві;
- вивчення досвіду ЄС щодо переходу до забезпечення прямої підтримки виробникам сільськогосподарської продукції;
- покращення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва, в тому числі шляхом співробітництва щодо впровадження схем якості.

Рибальство та морська політика

- посилити співробітництво та спільно працювати у напрямі сталого рибальства в Чорному морі як у двосторонніх, так і в багатосторонніх рамках відповідно до екосистемного підходу до управління рибальством;
- підвищити наукове та технічне співробітництво з метою забезпечення спроможностей моніторингу рибальства та оцінки стану запасів морських ресурсів та морського навколишнього природного середовища;
- забезпечити обмін найкращими практиками щодо інтегрованого підходу до морських справ, зокрема опрацювати питання можливого створення в Україні відповідного контактного пункту, та визначити взаємовигідні сфери спільного інтересу для майбутнього чорноморського співробітництва у контексті Інтегрованої морської політики ЄС.

Наука, технології та інновації

- співпрацювати в сфері інновацій;
- активізувати виконання Угоди між Україною та ЄС про наукове і технологічне співробітництво з метою розширення участі українських дослідницьких установ у проєктах Європейських програм.

Космос

Сторони продовжать регулярний діалог з питань, передбачених розділом щодо космосу Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Захист прав споживачів

З огляду на підготовку до імплементації acquis ЄС, передбачених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, сторони співпрацюють з метою:

- обміну інформацією та започаткування діалогу щодо захисту прав споживачів. Сторони можуть розглянути можливість подальшого співробітництва з питань, що становлять спільний інтерес;
- сприяння розширенню можливостей споживачів у контексті захисту своїх прав;
- посилення адміністративної спроможності застосування законодавства щодо захисту прав споживачів в Україні, зокрема шляхом навчання та технічної допомоги в рамках програми TAIEХ для українських органів державної влади, включаючи судову та законодавчу гілки влади, а також неурядові громадські організації щодо адаптації законодавства ЄС, його подальшого впровадження та застосування.

Соціальне співробітництво

Сторони співпрацюють з метою:

- підготовки до імплементації acquis ЄС у сферах гендерної рівності, антидискримінації, охорони здоров'я та безпеки праці, трудового законодавства та умов праці, передбачених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, та зокрема:
 - посилення адміністративної та виконавчої спроможностей у сфері охорони здоров'я та безпеки праці, законодавства про працю, зокрема інспекції праці;
 - посилення практичних заходів у сфері гендерної рівності з метою зменшення різниці в оплаті праці за ознаками статі.
- розробки стратегічного підходу у сфері зайнятості з метою забезпечення:

- кращої відповідності між кваліфікаціями і робочими місцями на українському ринку праці та його ефективності;
- посилення адміністративної спроможності органу, відповідального за політику у сфері зайнятості;
- підвищення ефективності державної служби зайнятості, можливо за підтримки твіннінгових обмінів з державними службами зайнятості держав-членів ЄС;
- сприяння гідній роботі, перетворення неформального сектору в офіційну роботу та впровадження національних програм щодо гідної праці між МОП і Україною;
- сприяння антидискримінації та забезпеченню рівних можливостей, зокрема для людей з інвалідністю, передусім у контексті працевлаштування.
- обміну найкращими практиками підвищення ефективності соціального захисту з метою посилення як його соціальної відповідності, так і фінансової сталості, а також зниження кількості бідних і незахищених людей;
- заохочення як тристороннього, так і двостороннього соціального діалогу та зміцнення спроможності для соціальних партнерів, у тому числі в рамках ТАІЕХ;
- сприяння укладенню угод між Україною та державами-членами ЄС з питань координації соціального захисту робітників-громадян України, які легально працюють у державах-членах ЄС;
- обміну найкращими практиками щодо надання соціальних послуг з метою заохочення взаємодії державних та приватних партнерів у цій галузі в Україні.

Охорона здоров'я

Сторони співпрацюватимуть у:

- проведенні реформи галузі охорони здоров'я;
- зміцненні адміністративних спроможностей у сфері охорони здоров'я;
- підготовці до впровадження в Україні *acquis* ЄС у сфері охорони здоров'я, зокрема тих, передбачених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію, включаючи щодо тютюну, крові, тканин та клітин, інфекційних захворювань;
- профілактиці неінфекційних хвороб шляхом медичного навчання та пропагування здорового способу життя і через визначення основних детермінант та проблем у галузі охорони здоров'я, таких як здоров'я матері та дитини, психічне здоров'я, алко-, нарко- та тютюнозалежність, а також ширшого залучення громадянського суспільства;
- профілактиці та контролі за інфекційними захворюваннями, зокрема ВІЛ/СНІДом, туберкульозом, інфекціями, що передаються статевим шляхом, та гепатитами С і В;
- обміні найкращими практиками щодо впровадження Рамкової конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну та Міжнародних медико-санітарних правил;
- участі в мережах і робочих групах у галузі охорони здоров'я ЄС, таких як щорічне засідання з питань інформації з охорони здоров'я та Європейського Дорадчого органу з питань ВІЛ/СНІД;
- поступовому розвитку співробітництва з Європейським центром профілактики та контролю хвороб.

Освіта, навчання, молодь

Сторони співпрацюватимуть у:

- здійсненні спільної роботи та обмінів з метою сприяння подальшій інтеграції України до Європейського простору вищої освіти у контексті її членства в Болонському процесі;
- роботі в напрямі взаємного визнання академічних та професійних кваліфікацій, дипломів та сертифікатів про освіту;
- здійсненні спільної роботи та обмінів з метою підтримки України у наблизненні її системи професійно-технічної освіти до процесу модернізації структур професійно-технічної освіти ЄС, який відбувається в рамках Копенгагенського процесу, та через такі інструменти як Європейська система кваліфікацій (ЄСК), Європейська залікова система для закладів професійно-технічної освіти (ЄЗСЗПО) та Європейська система гарантування відповідності якості професійно-технічної освіти (ЄСГВПО);

- посиленні діалогу щодо систем загальної середньої освіти, дистанційної освіти та навчання протягом життя;
- збільшенні обмінів та співробітництва в сфері неформальної освіти для молоді та молодіжних робітників як засобу просування міжкультурного діалогу та підтримки громадянського суспільства, зокрема через програми ЄС щодо молоді.

Культура

- Сторони сприятимуть імплементації Конвенції ЮНЕСКО про охорону і заохочення розмаїття форм культурного самовираження 2005 р.;
- співробітництво з питань розвитку всебічної культурної політики в Україні та політики щодо збереження і підвищення цінності історичної спадщини;
- сприяти участі українських діячів культури у програмах культурного співробітництва, включаючи програму «Креативна Європа» (Creative Europe).

Спорт та фізична культура

Обмін інформацією та найкращими практиками щодо таких питань: розвиток оздоровчої фізичної активності, національні кваліфікаційні системи у спортивному секторі, інтеграція груп з психічними чи фізичними вадами, боротьба з вживанням допінгу, боротьба з договірними матчами.

Співробітництво з питань громадянського суспільства

Сторони співпрацюватимуть з метою ознайомлення інститутів українського громадянського суспільства, у тому числі Української національної платформи Форуму Громадянського Суспільства Східного Партнерства, з процесом консолідації та діалогу між соціальними партнерами в ЄС з метою подальшої інтеграції громадянського суспільства у політичні процеси в Україні.

Транскордонне та регіональне співробітництво

- імплементація Меморандуму про взаєморозуміння для започаткування діалогу про регіональну політику та розвиток регіонального співробітництва;
- посилення співробітництва в рамках регіональних та транскордонних програм між Україною та ЄС з метою зменшення дисбалансу у розвитку між відповідними регіонами та забезпечення їхнього процвітання шляхом:
 - встановлення довгострокових зв'язків між соціальними та економічними учасниками по обидві сторони спільних кордонів, заохочуючи до підвищення конкурентоздатності прикордонних територій;
 - спільних заходів щодо просування соціального та економічного розвитку прикордонних територій й інтегрування цієї діяльності у формування довготривалих регіональних політик.
- зниження ефекту кордону як фізичного бар'єру шляхом:
 - встановлення тісних зв'язків між регіональними та місцевими органами влади;
 - підвищення ефективності прикордонних процедур, у тому числі через подальше удосконалення необхідної прикордонної інфраструктури;
 - імплементації програми бюджетної підтримки ЄС щодо управління кордонами.

Регіональний розвиток

- прийняття та імплементація Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року;
- визначення рамок регіонального розвитку шляхом прийняття Закону про засади державної регіональної політики чи внесення змін до законодавства з питань регіонального розвитку;
- ефективний механізм координації на місцях, у тому числі структурована процедура консультацій з зацікавленими сторонами регіонального розвитку (на національному та регіональному рівнях, в тому числі із залученням громадянського суспільства);

- повна прозорість і контроль бюджетних коштів, що виділяються на регіональний розвиток, у тому числі ті, що йдуть через Державний фонд регіонального розвитку та субвенції.

Аудіовізуальні питання

- підготовка до імплементації acquis ЄС, передбачених у відповідних додатках до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, зокрема Директиви 2007/65/ЄС від 11 грудня 2007 року щодо аудіовізуальних медіа послуг, якою внесено зміни до Директиви 89/522/ЄС щодо координації окремих положень, закріплених законом, нормативними актами або адміністративними діями у державах-членах стосовно телевізійного мовлення;
- вивчення можливої участі України у програмі ЄС «Медіа» та у майбутній програмі «Креативна Європа» одразу після укладення Рамкової угоди щодо участі України в програмах ЄС.

Участь у програмах та агентствах Співтовариства

Сторони підписали Рамкову угоду, яка надає Україні можливість брати участь у програмах Європейського Співтовариства та тісно співпрацюватимуть з метою її імплементації через окремі робочі домовленості.

8. Ресурси

Амбіційний Порядок денний асоціації вимагатиме від України та ЄС виділення ресурсів для імплементації погоджених пріоритетів.

У випадку ЄС, така підтримка має бути надана у контексті загальних пріоритетів надання допомоги на користь України як частини загального фінансування, доступного для потреб України, при повному дотриманні відповідних імплементаційних правил та процедур надання зовнішньої допомоги ЄС.

Відповідно, ЄС також заохочуватиме міжнародних, урядових, ділових партнерів та представників громадянського суспільства сприяти впровадженню цілей та пріоритетів Порядку денного асоціації та, де це можливо, допомагатиме їм у цих завданнях.

9. Моніторинг та звітування

Для оцінки прогресу імплементації Порядку денного асоціації, а також визначення майбутніх пріоритетів та будь-яких необхідних доповнень до Порядку денного асоціації буде створений Спільний Комітет на рівні старших посадових осіб. Спільний Комітет зустрічатиметься регулярно, щонайменше раз на рік. Кожна сторона може здійснювати власну оцінку прогресу імплементації Порядку денного асоціації незалежно від Спільного Комітету. Очікується, що механізм Спільного Комітету буде відображений у заключних домовленостях у контексті переговорів щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.